

Svätá Päťdesiatnica

Veľký a svetlý sviatok Paschy sa završuje o nič menej veľkým a svetlým sviatkom Svätej Päťdesiatnice. Spolu so sviatkami Narodenia, Bohozjavenia a Vzkriesenia patrí tento sviatok k najväčším sviatkom nášho cirkevného roka. Zostúpenie Svätého Ducha je vrcholom a spečatením celého diela spásy ľudského rodu, ktoré uskutočnil Boží Syn. Na deň Sv. Päťdesiatnice sám Svätý Duch pomazal apoštolov a urobil z nich ohlasovateľov Kristovho Evanjelia. V deň Zoslania Svätého Ducha sa rodí a začína pôsobiť Kristova Cirkev. Svätý Duch ju vedie, posväcuje, osvecuje a udržuje na ceste pravdy.

Veríme v Svätého Ducha

Počiatky kresťanstva sú spojené predovšetkým s hlásaním Ježiša Krista ukrižovaného a vzkrieseného. S jeho osobou sú spojované aj prvé spory, diskusie, herézy a dogmy. Neskôr sa do stredu pozornosti dostala aj otázka osoby Svätého Ducha. Výsledkom tejto diskusie a polemiky je ďalšia časť, ktorá tvorí Nicejsko-caríhradské vyznanie viery.

Svätý Duch je rovný Otcovi a Synovi

Hovoria: „Nepatrí sa stavať Svätého Ducha na roveň Otcovi a Synovi, lebo aj prirodzenosťou nemá s nimi nič spoločné a je nižší od nich aj čo do hodnosti.“ Takým možno právom odpovedať slovami apoštolov: „Boha treba viac poslúchať ako ľudí“. Lebo ak Pán, odovzdávajúc apoštolom príkaz o spasiteľnom krste, jasne kázal učeníkom krstiť „všetky národy v mene Otca i Syna i Svätého Ducha“, pričom sa neštítol spoločenstva s Duchom, kým oni vravia že neslobodno klásť Ducha na roveň Otcovi a Synovi, vari sa neprotivia zjavne Božiemu príkazu? Ubezpečujem každého človeka, ktorý vyznáva Krista, ale odmieta Boha, že Kristus ho nezachráni; rovnako ani toho, kto vzýva Boha, ale odmieta Syna. Viera takého človeka je márna. Ubezpečujem tiež aj toho, kto popiera Ducha, že jeho viera v Otca a Syna mu vyjde navivoč, lebo nemôže mať vieru, pokiaľ uňho nie je prítomný Duch. Lebo kto neverí v Ducha, neverí ani v Syna, ten však, čo neveril v Syna, neverí ani v Otca. „Nik nemôže povedať: „Ježiš je Pán,“ iba ak v Duchu Svätom“

Svätý Duch je právom nazvaný láska

Ako Božie Slovo (ako osobu) označujeme menom múdrosti, hoci vo všeobecnosti i Svätý Duch i sám Otec sú múdrosťou, tak je aj Svätému Duchu (ako osobe) vlastné, že má meno láska, hoci vo všeobecnosti je láskou Otec i Syn. Ale Božie Slovo, t.j. jednorodný Boží Syn je zjavne nazvaný Božou múdrosťou, keď Apoštol hovorí: „Ohlasujeme Krista, Božiu moc a Božiu múdrosť“. A kde sa Svätý Duch nazýva láska, to nájdeme, ak budeme pozorne skúmať výroky apoštola Jána. On po slovách: „Milovaní, milujme sa navzájom, lebo láska je z Boha“, pokračoval: „A každý, kto miluje, narodil sa z Boha; kto nemiluje, nepoznal Boha, lebo Boh je láska“. Pretože sa aj Syn zrodil z Boha a Svätý Duch pochádza od Otca, právom sa pýtame, o ktorom z tých dvoch máme prednostne prijať, že sa nazýva Boh – láska? Lebo len sám Otec je Bohom tak, že nie je z Boha; a preto tou láskou, ktorá je tak Bohom, že je z Boha, je alebo Syn, alebo Svätý Duch. Keď ďalej spomína Božiu lásku, nie ktorou my jeho, ale ktorou on nás miloval a poslal svojho Syna vykúpiť naše hriechy, napomína nás, aby sme sa aj my navzájom milovali, aby tak v nás Boh ostal. A keďže povedal, že Boh je láska a hneď chcel o tejto veci hovoriť niečo otvorenejšie, povedal, že podľa toho poznáme, že ostávame v ňom a on v nás, že nám dal zo svojho Ducha. Teda Svätý Duch, ktorého nám dal, pôsobuje, že ostávame v Bohu a on v nás; to však robí láska.

Kresťan prijíma Ducha pomazaním svätým myrom

Kristus bol pomazaný duchovným olejom radosti, t.j. Svätým Duchom, ktorý sa nazýva olejom radosti, keďže je príčinou duchovnej radosti. Vy, pomazaní myrom, stali ste sa účastníkmi a dedičmi Krista. Nemysli si preto, že ide len o jednoduchú, voňavú masť. Lebo ako eucharistický chlieb po vzývaní Svätého Ducha už nie je obyčajným chlebom, ale Kristovým telom, tak aj táto svätá, voňavá masť, po vzývaní už nie je obyčajnou, ani – akoby niekto povedal – prostou masťou, ale Kristovou milosťou a prítomnosťou Svätého Ducha, čo vznikla jeho pôsobením. Práve ňou je symbolicky pomazané tvoje čelo i ostatné zmysly. Touto zjavne voňavou masťou je pomazané telo, avšak Svätým a životodarným Duchom sa posväčuje duša. Tak ako Kristus po krste a po zostúpení Svätého Ducha, keď vystúpil z vody, premohol protivníka, tak aj vy, po posvätnom krste a po tajomnom pomazaní, oblečení do výzbroje Svätého Ducha, postavte sa proti pôsobeniu nepriateľa a premáhajte ho slovami: „Všetko môžem v Kristovi, ktorý mi dáva silu“

Duch je Pán nie menší od Otca i Syna

Ak by bol Duch iba služobníkom a stvorením, žalmista by určite nebol povedal, že prítomnosť Ducha sa rozprestiera všade, a nebol by ho nazval tvárou a Božou rukou, hovoriac: „Kam môžem ujsť pred твоjim

Duchom a kam utiecť pred tvou tvárou? Ak vystúpim na nebesia, ty si tam; ak zostúpim do podsvetia, aj tam si. I keby som si pripál krídla zorničky a ocitol sa na najvzdialenejšom mori, ešte aj tam ma tvoja ruka povedie a podchytí ma tvoja pravica“. Lebo Duch napĺňa všetko, ako je napísané: „Pánov Duch naplňuje zemekruh“. Kvôli tomu, a tiež aj preto, že Svätý Duch je poznávaný v siedmich daroch, ktoré vyčíslił Izaiáš, Zachariáš nazval Ducha Pánom so siedmimi očami, hovoriac: „To sú Pánove oči, ktoré obchádzajú celú zem“. A slová: „Ja zaplňujem nebo i zem“, znamenajú, že ich napĺňa Svätý Duch.

o. Marko Durlák, vyšlo v časopise Slovo

Nedeľa všetkých svätých (1. nedeľa po 50-tnici)

Prvá nedeľa po Svätej Päťdesiatnici je zasvätená úcte Všetkých svätých. V túto nedeľu si Cirkev uctieva tých, ktorí sú ovocím darov Svätého Ducha. História úcty svätých sa rodí smrťou prvých mučeníkov. K úcte mučeníkov sa neskôr radí aj úcta apoštolov, biskupov, askétov, rehoľníkov a rehoľníč. Liturgický kalendár má na každý deň predpísanú úctu určitého svätého. Svätých je však oveľa viac ako je dní v roku a ani mená všetkých svätých nie sú známe. Z túžby uctiť si všetkých svätých vzniká v Cirkvi sviatok Všetkých mučeníkov, ktorý bol známy už na konci 4. storočia. Oslava tohto sviatku sa konala v prvú nedeľu po Svätej Päťdesiatnici. Napr. Ján Zlatoústý nám zanecháva svedectvo: „Ešte neminulo sedem dní od slávenia Päťdesiatnice a znovu nás zhromaždila úcta k mučeníkom“. Bol to však aj stály (nepohyblivý) sviatok liturgického roka, pretože napr. v Edese slávil spomienku Všetkých mučeníkov 13. mája. Teda slávenie spomienky Všetkých mučeníkov nebolo jednotné, aj keď to už bol pomerne rozšírený sviatok na Východe. Neskôr sa tento sviatok premenoval na sviatok Všetkých svätých.

Západná cirkev slávi pamiatku Všetkých svätých 1. novembra. V začiatkoch však tiež nebol určený presný termín slávenia a teda aj tu slávenie tejto spomienky bolo nejednotné. Existujú záznamy o prvej nedeli po Päťdesiatnici, ale spomína sa aj 13. máj. Pápež Gregor III. posvätil v 8. storočí v Bazilike sv. Petra kaplnku k úcte Všetkých svätých. Presný dátum posviacky je neznámy, ale od toho času sa v niektorých krajinách začal sláviť sviatok Všetkých svätých 1. novembra. V 9. alebo 10. storočí sa v Západnej cirkvi 1. november stáva všeobecne rozšíreným sviatkom Všetkých svätých.

KONTAKTY

o. Daniel Galajda : **0904 854 868** (farár)

o. Jakub Jurčišin : **0904 360 565** (kaplán)

Kancelária: **051 773 46 25**

Sakristia katedrály: **0904 738 650**

Úradné hodiny: **Po 9:30 – 11:30 | St 9:30 – 11:30, 15:30 – 17:30 | Pia 9:30-11:30**

	Liturgický program	Sväté liturgie a úmysly
29.05. Po	Pondelok Svätého Ducha Poprazdenstvo Päťdesiatnice. Svätá prepodobná mučenica Teodózia, panna	5:45 * Anna, Tatiana 7:00 * Peter 8:30 na úmysel 16:30 * Michal, Anton, Bohuš, Drahoslava,, Gustáv, Ingrid 18:00 na úmysel
30.05. Ut	Poprazdenstvo Päťdesiatnice. Náš prepodobný otec Izák, igumen Dalmatovho kláštora	5:45 +Vasiľ, Ľudmila, Zuzana, Jozef, Anna, 7:00 + Anna, Štefan, Mária, Peter 16:30 + Štefan, Mária, Ladislav
31.05. St	Poprazdenstvo Päťdesiatnice. Svätý apoštol Hermas Svätý mučeník Hermeias	5:45 * Anastázia 7:00 + Peter 16:30 * Mária, Ľudmila, Mária
01.06. Štv	Poprazdenstvo Päťdesiatnice. Svätý mučeník Justín Filozof a spoločníci	5:45 * Anna, Tatiana 7:00 * Michal 16:30 * Christa
02.06. Pia	Poprazdenstvo Päťdesiatnice. Náš otec svätý Nikefor Vyznávač, konštantínopolský patriarcha	5:45 + Viera, Juraj, Danka 7:00 * Ľudmila 16:30 + Vincent, Ľuboš
03.06. Sob	Ukončuje sa sviatok Päťdesiatnice Svätý mučeník Lucilián a spoločníci	7:00 ružencová 17:00 * Peter po liturgii Večiereň
04.06. Ned	<u>Nedeľa 1. týždňa po Päťdesiatnici – Všetkých svätých</u> Náš otec svätý Métrofanés, konštantínopolský patriarcha	5:45 + Marta 6:50 Utiereň 8:00 za veriach farnosti 10:00 na úmysel 12:00 na úmysel 17:00 + Margita, Andrej po liturgii Večiereň
05.06. Po	Svätý hieromučeník Dorotej, týrsky biskup Svätý mučeník Kozma, armánsky presbyter	5:45 + Anna, Michal, Ján, Mária 7:00 * Matúš 16:30 + Ján, Mária, Ján
06.06. Ut	Náš prepodobný otec Bessarión Divotvorca Prepodobný Hiláron Nový, igumen Dalmatovho kláštora a vyznávač	5:45 + Júlia, Vasiľ, Richard 7:00 na úmysel 16:30 + Ján, Mária, Ján
07.06. St	Svätý hieromučeník Teodot Ankyrský	5:45 + Mikuláš, Magda 7:00 na úmysel 16:30 + Ján, Mária, Ján
08.06. Štv	<u>Slávnostná poklona prečistým tajomstvám tela a krvi nášho Pána Ježiša Krista</u> sv. Teodor Stratilat	5:45 na úmysel 7:00 + Mária, Jozef 16:30 + Michal, Helena 18:00 na úmysel
09.06. Pia	Poprazdenstvo Slávnostnej poklony Náš otec svätý Cyril, alexandrijský arcibiskup	5:45 na úmysel 7:00 * Anna 16:30 * Anna
10.06. Sob	Svätý hieromučeník Timotej, pruský biskup	7:00 na úmysel 17:00 + Peter, Fedor, Mária po liturgii Večiereň
11.06. Ned	<u>Nedeľa 2 týždňa po Päťdesiatnici</u> Svätí apoštolí Bartolomej a Barnabáš	5:45 + Mikuláš 6:50 Utiereň 8:00 za veriach farnosti 10:00 na úmysel (Diakonská vysviacka) 12:00 na úmysel 17:00 * Eva s rod. po liturgii Večiereň

na úmysel = na túto svätú liturgiu ešte môžete dať zapísať svoj úmysel v sakristii katedrály